Další kapitola románu, který pro MF DNES píše spisovatel Pavel Kohout KULTURA, str. B5

Obama představil pět pilířů, které mají zemi postavit na nohy Str. B4

EKONOMIKA DNES

Obchody čekají na zákazníky

Český statistický úřad včera potvrdil, že celkové maloobchodní tržby v únoru klesly meziročně o 7,9 procenta. Maloobchod v posledních deseti letech zažíval nepřetržitý růst. Strana B2

Stavbaři si vyhrožují

Podávání návrhů na úpadek se stalo běžnou obchodní praktikou. Mezi firmami se už mluví o „insolvenční šikaně“. Strana B3

Koruna

Euro	26,60	Dolar	19,99
	0,17		-0,12

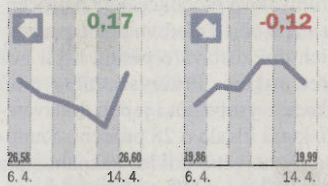

Paliva

Benzin	25,74	0,03
Nafta	25,20	0,01

Burzy

PX 14. 4. 2009 845,00

Nikkei 225	8 842,68	-0,92
DAX	4 557,01	1,47
FTSE 100	3 988,99	0,13

FAKTA, LIDÉ, ČÍSLA

Narozeniny slaví

Platit není mezi stavbaři „in“

Tuzemské stavební firmy táhne ke dnu pozdní proplácení jejich faktur. Pozdě platí za služby i stát

Praha - Velký převis nabídky nad poptávkou, nezaplacené pohledávky, málo zakázek a přiškrcený tok peněz z bank. A počet nezaplacených faktur prudce roste.

Pro české stavebnictví může mít taková kombinace až smrtící účinek. „Hlavně malé firmy nemají přístup k úvěrům, a pokud budou dlouho čekat na platby od velkých podniků, mohou se dostat do existenčních potíží. Velké firmy, které si je najímají, pak zase mohou mít problém sehnat dodavatele,“ vysvětlil prezident Svazu podnikatelů ve stavebnictví (SPS) Václav Matyáš.

Neplacení faktur přimělo Svaz dokonce už apelovat na své členy, aby svou platební morálku zlepšili.

Za skluz v platbách však často nemohou ani velké firmy. Peníze například dluží i stát: 800 milionů po lhůtě splatnosti má například Ředitelství silnic a dálnic.

Platební morálka je podle stavbařů jedním z největších problémů celého oboru. Ukázal to nedávný průzkum společnosti Incoma Research mezi téměř třemi sty firmami. Čeští stavbaři jsou ohroženi druhotnou platební neschopností více než v minulosti. „Spolu s poklesem cen a marží to může být nebezpečným faktorem dalšího vývoje,“ tvrdí Radovan Mužík z Incoma Research. Průzkum ukázal, že téměř polovina malých stavebních firem považuje platební morálku letos za horší než dříve.

Problémy firem jsou patrné na přibývajícím počtu stavbařů, kteří se ocitnou v insolvenčním řízení. Od začátku roku podle údajů společnosti Creditreform věřitelé podali insolvenční návrh na 140 firem z oboru, tedy zhruba na osm procent všech společností, které se ocitly od začátku roku v insolvenčním řízení.

Do tohoto režimu za poslední rok spadly i velké stavební firmy jako například Strabag, OHL ŽS či Hochtief CZ.

Krachují nejen stavební podniky, ale například i obchodníci se stavebním materiálem. A nejde o malé hráče. Soud prohlásil před měsícem konkurz na středočeskou společnost Bierhanzl Group, která vyrábí a dodává stavební materiály. V roce 2007 měla obrat 1,3 miliardy korun a zažívala svůj nejlepší rok, loni už se projevilo očekávání krize.

Nakonec skončila v konkurzu, protože jedna z financujících bank požádala o okamžité zaplacení pohledávky. Společnost musela odevzdat veškerou hotovost a neměla z čeho financovat svůj každodenní provoz.

Krachů mezi obchodníky se stavebním materiálem může přibýt. „Je možné, že současná situace ovlivní další obchodníky, hlavně ty menší. Zvláště, pokud je zaříznou banky,“ míní Rudolf Borýsek, šéf firmy Liapor a viceprezident SPS.

Obchodníci se dostali do problémů i kvůli pádu cen řady stavebních materiálů. „Stavební firmy, kterým na skladě zůstaly zásoby nakoupené za vysoké ceny, mohou mít po jejich přecenění problémy s financováním ze strany bank,“ podotkla Markéta Stržínková, ředitelka pojišťovny pohledávek Atradius pro střední a východní Evropu.

Návrh z Bruselu: Státy budou muset platit do 30 dnů

Potíže s platbami už řeší i v Bruselu. Zabránit prodlevám v platbách státu chce i evropský komisař Günter Verheugen.

Podle něj jsou úřady častými hříšníky ve zpožďování plateb a v průměru potřebují 65 dnů na zaplacení. Nový návrh počítá maximálně s třiceti dny, každé zpoždění bude penalizováno tučnými úroky.

České stavebnictví, které si roky užívalo velký růst, zažívá nepříjemné časy. „Uzavřené zakázky na rok 2009 sice představují zásobu práce až na sedm měsíců, jsou však rozděleny velmi nerovnoměrně,“ říká Matyáš. Podle průzkumu SPS nemá řada firem na letošek naplněnou ani polovinu své kapacity.

Včera zveřejněné výsledky stavebnictví ukazují očekávaný pokles. V únoru stavební produkce i díky tvrdší zimě klesla o 14,2 %. Nejvíce spadly především pozemní stavby, naopak roste díky miliardovým státním zakázkám dopravní stavitelství.

JAN SŮRA,
JITKA VLKOVÁ

Stavbaři si vyhrožují, str. B3